

RUIS

MAART 2012 - 77

MAANDELIJKS MINIMAGAZINE ROND NIEUWE MUZIEK
EEN GRATIS UITGAVE VAN KRAAK VZW
WWW.KRAAK.NET/RUIS/

COLOFON

AGENDA

Ruis verschijnt maandelijks, behalve in juli en augustus.

Ruis is een gratis uitgave van KRAAK vzw

OFFICE
KRAAK vzw
c/o Ruis
Koning Boudewijnstraat 50
9000 Gent
Belgium
T/F : +32 486 200 101
www.kraak.net | www.ruismagazine.net
ruis@kraak.net

REDACTIE
HOOFDREDACTIE Stief Marreyt
EINDREDACTIE Stefan Hopmans, Oryza Parmentier
REDACTIE Joeri Bruyninckx, Hendrik Dacquain,
Tommy Denys, Bert Dhondt, Gerard Herman, Bert
Huyghe, John Humblet, Niels Latomme, Sven Schlij-
per, Hans van der Linden, Pim van der Graaf, Stefan
Hopmans, Wannes Duponcheel
ILLUSTRATIES Wouter Vanhaelemeesch
STRIP Gerard Herman
VERANTWOORDELIJKE UITGEVER Piet Ruis
VORMGEVING Piet Ruis

GASTILLUSTRATOR
J r mie Delahaut

ABONNEMENTEN
Een abonnement kost 15 euro in Belgi  en 20 euro
in Nederland. Een steunabonnement is 25 euro.
Dit kan verkregen worden door het bedrag over te
schrijven op rekeningnummer 737-0200369-10
met mededeling "Ruis abo" samen met je adres en
het gewenste startnummer.

DISTRIBUTIE
Een actuele lijst van distributiepunten is te vinden
op www.kraak.net

DRUK
Ruis wordt gedrukt op gerecycleerd papier en met
milieuvriendelijke inkt.

STEUN
Met steun van de talloze vrijwilligers, adverteerders
en de Vlaamse Gemeenschap

01/03 Gunther Antwerpen
Darksmith of California (usa), Joris Van De
Moortel (be)

02/03 Kinky Star Gent
R j ytt j t (fin), DJ Rodger Stella (usa)

03/03 Netwerk Aalst
KRAAKFESTIVAL 2012
www.kraak.net/festival2012

04/03 l'Archiduc Brussel
Roscoe Mitchell (usa) & Sheldon Siegel (be)

15/03 Magasin4 Brussel
Der Blutharsch (at), Aluk Todolo (fr),
Deutsch Nepal (se), Bain Wolfkind (aus),
Varunna (it)

17/03 Scheld'apen Antwerpen
Banana Head (usa), Vampire Blues (uk)

17/03 AB Brussel
ANBB (de)

22/03 Les Ateliers Claus Brussel
Gala Drop (pt), Bepotel (pt)

Ping Pong Tactics @ De Kreun

04/03 Magasin4 Brussel
EVOL/VE FM Einheit (de), Pupillo (it), C74
(be), Xavier Dubois (be)

05/03 Gunther Antwerpen
Rodger Stella (usa), Mark Lord (usa)

06/03 Logos Gent
Paul Dutton (can)

07/03 Occii Amsterdam
Neptune (usa), EKE (nl)

09/03 De Kreun Kortrijk
Neptune (usa), Ping Pong Tactics (usa)

10/03 KC BELGIE Hasselt
Matt Baldwin (usa)

14/03 Les Ateliers Claus Brussel
Stephan Mathieu (de) & Tashi Wada (jp)

23/03 Occii Amsterdam
Gala Drop (uk)

23/03 Extrapool Nijmegen
Eekhoorn X (be), Maria Minerva (ee),
Lafidki (kh), Molly Nilsson (se)

25/03 DOK Gent
Miaux (be), Molly Nilsson (se)

27/03 Magasin4 Brussel
Daniel Menche (usa)

28/03 Botanique Brussel
White Hills (usa), Sylvester Anfang II (be)

28/03 Compiloth que Brussel
Opera Mort (fr), Damien Schultz (fr), Maan
(be)

31/03 KC BELGIE Hasselt
Bitchin Bajas (usa), Disappears (usa)

WOORD VOORAF

Lieve An-Sofie Dewinter,

Je was onlangs te gast bij Lieven van Gils in Reyers Laat. Ik schrok me een hoedje: die Helena Rubinsteinwimpers, die parelgroene knickers van ogen, vers geëpileerde wenkbrauwen, blingbling Swarovskioorbeltjes en je lippen... Alles wat je lippen aanbelangt, leidt me enkel tot kleffe clichés of vieze praat. Als geciviliseerde Vlaming houd ik me dan ook maar aan de etiquette. De grime van de VRT had zijn best gedaan. Ik fantaseerde meteen Chanel No. 5 in je victoriaanse hals, maar dit enkel bij gebrek aan kennis over gesofisticeerde parfums. Je was beeldig, een voorbeeld van dewesterse, geëmancipeerde schoonheid. De mediatraining was meer dan efficiënt. Je kwam vrij natuurlijk over, zelfbewust en niet onsympathiek. Mocht ik je vader zijn, ik was een trots man. Gelukkig ontbreekt het hem niet aan trots. Binnenkort een diploma marketing op zak, daarna een blitzcarrière in een ruimdenkend beursgenoteerd bedrijf, een aantal vriendjes die je hart zullen breken en dan een mooi Vlaams gezin van middelmatig geluk, een goede balans tussen werk, liefde en zaterdag in diverse pretparken en natuurdomeinen. Ik wens het je allemaal toe.

Je liet Lieven weten dat je geen politieke ambities hebt. Een goede keuze als je het mij vraagt. Ik wil je daarom een voorstel doen. Mocht je geen zin hebben om verder te studeren na je marketingopleiding en je vindt niet meteen werk, wil ik je een betaalde stage aanbieden bij RUISmagazine. Wij zitten een beetje met een imago probleem: te elitair, te links, te veel een ons-kent-ons-mentaliteit, te globalistisch georiënteerd, te weinig *sérieux*. Enfin, er is wat werk aan de winkel waar jij ons goed bij zou kunnen helpen. Je krijgt een MacBook Pro en je mag bij mij aan het eiland zitten. Ik zal elke morgen een cappuccino voor je maken; met gestoomde

melk, niet met slagroom. Mocht ik te veel staren, kun je altijd je niqaab meebrengen.

Het enige probleem is misschien je vader. Die houdt niet van subsidiejunkies zoals wij, maar een echte westerse vrouw maakt haar eigen keuzes, nietwaar? Bovendien ben je volwassen genoeg om je Agamemnon te laten rusten. Ik ga je papa hier dan ook niet door het slijk halen. Dat doen anderen beter, en al bij al ben ik toch niet zo geïnteresseerd in politiek. Zeker niet als ik er geen geld uit kan slaan. Ik vroeg me alleen af of je het thuis verkocht zou krijgen. Een liefde voor cultuur te ontwikkelen, bedoel ik. En dan vooral een cultuur die verder reikt dan de pan-Germaanse. Al kunnen we natuurlijk daarmee beginnen. Ik hou erg van krautrock en van Goethe. Ik zal je dus niet meteen vervreemden, maar uiteindelijk zullen we toch moeten uitmonden bij negermuziek. Negers, die mensen waarvan je vader vindt dat je er beter niet mee thuis komt, hebben toch een wezenlijk aandeel gehad in de muziekgeschiedenis. Het is waar, ze ruiken niet altijd even fris, maar dat doet de cultuursector sowieso niet. Daar wen je aan. Ik zou je ook graag kennis laten maken met Jap-psych en Zam-rock, met Mongoolse keelzang en de muzikale rituelen van de Mexicaanse Chiapas, met de betere Ethiopiques, de Iraakse oudtradities en Turkse prog. Allemaal luxeproducten, net als die mascara van je. Maar zeg nu eerlijk: als je wat krap bij kas zou zitten, zou je die mascara achterwege laten?

Je wordt natuurlijk wel betaald met geld van de Vlaamse overheid. Directe economische return in de familie De Winter! Wat denk je? Ik zie het alvast volledig zitten! Laat gerust iets weten.

Groetjes
Piet Ruis

Begin maart komt Roscoe Mitchell op het KRAAKfestival spelen, solo. Hij wordt een van de spilfiguren van de avant-garde jazz genoemd van de voorbije dertig jaar, en dat zijn grote verwachtingen om in te lossen. Hoog tijd dus om deze iconoclast eens een belletje te geven.

- Simon Apers

Goedemorgen Mr. Roscoe, alles naar wens? Niet te vroeg daar in Amerika?

Goedemorgen, hier verloopt alles goed. En ja, vroeg, ik sta meestal vroeg op, dat valt dus wel mee.

Kijk je ernaar uit om naar Europa te komen?

Absoluut, het zal echter niet zo'n uitgebreid bezoek worden. Ik vertrek hier namelijk de eerste maart en ben al terug de twaalfde. Mijn volledige tourschema moet ik nog krijgen, maar ik eindig alleszins op 'All Tomorrow's Parties' in Minehead, VK.

Al eerder in België geweest?

Toch al redelijk wat, ja. De eerste keer zal wel al even geleden zijn. Dat was met het leger, we zaten toen gestationeerd op een basis in Heidelberg in Duitsland. Af en toe gingen we in België optreden, waar we dan overnachtten in barakken van het Belgische leger.

Lange rit naar België. Bevalt dat touren je eigenlijk wat?

Wel, touren neemt een heel groot deel van mijn leven in. Het is echter niet altijd geweest zoals het nu is. Vroeger was er geen computer of internet, alles was er dus op gebaseerd dat je echt aanwezig was. The pure thing, concerten spelen. Ik zeg niet dat het nu eenvoudiger is geworden, 't is gewoon een andere manier van jezelf bekend te maken aan het publiek. Dus ja, ik heb al redelijk wat getourd, maar dat hoort er nu eenmaal bij.

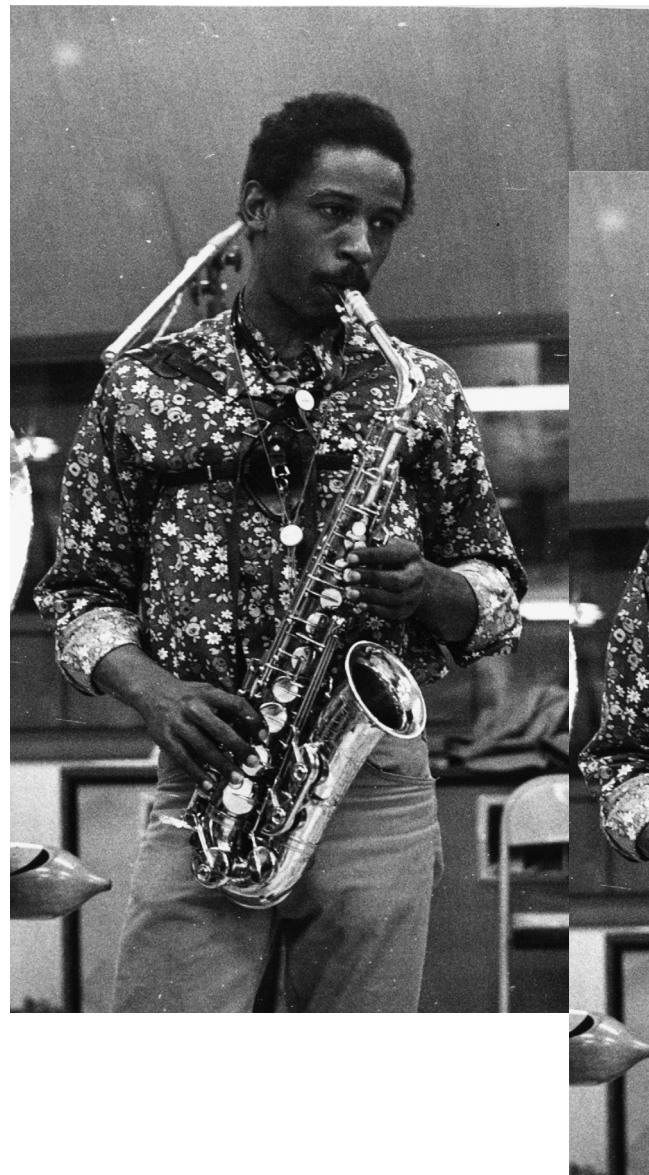
Hoe belangrijk is dat publiek voor je?

Goh, dat weet ik zo niet. Weet je, voor mij gaat het vooral om het bestuderen van de muziek. Of het nu voor een hoop mensen is of eenzaam in mijn huiskamer, ik blijf het met dezelfde passie doen. Met dezelfde passie, maar steeds met die blijvende nadruk op de studie. Ik ben een student van de muziek, en dan weet je dat je moet oefenen, door en door en door, dat stopt nooit.

Op het KRAAKfestival speel je alleen. Hoe valt dat mee voor jou?

Wel, er zijn zoveel knappe en geweldige solostukken voor al evenveel instrumenten. Solo is dus een welbestudeerde vorm. Voor mij is het ook zo'n belangrijke vorm, zeker voor wat ik in mijn improvisatie tracht te zijn en doen. Je moet gewoon zowel solo als met andere mensen kunnen spelen, dat hoort bij het plan. Weet je, ik bestudeer muziek als tegenovergestelden, uitersten, extremen. Dat speelt een hele grote rol in mijn leven, voor mij zijn het die dingen die

ROSCOE MITCHELL

je helpen jezelf te ontwikkelen, een betere muzikant te worden. Door links en rechts te kijken kan je pas goed begrijpen wat er zich in het midden afspeelt. Neem nu improvisatie versus compositie. Het zou vrijwel onmogelijk zijn voor mij om mezelf vooruit te helpen, zonder beide, in hun uiterste vorm, te bekijken. Daarom is solo spelen ook zo belangrijk voor mij. Het helpt interessante dingen te doen in ensemble, en vice versa. Overkoepelend blijft voor mij natuurlijk de studie van de muziek, altijd geweest.

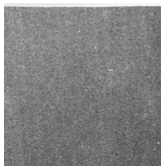
Je spreekt over de contradicties in je muziek. Hoe belangrijk is compositie juist in een genre als free jazz?

Ten eerste is er niets 'free' in muziek. Ik weet niet wie of wat die term ooit heeft uitgevonden. Kan jij me uitleggen wat die term betekent? Want ik weet het niet.

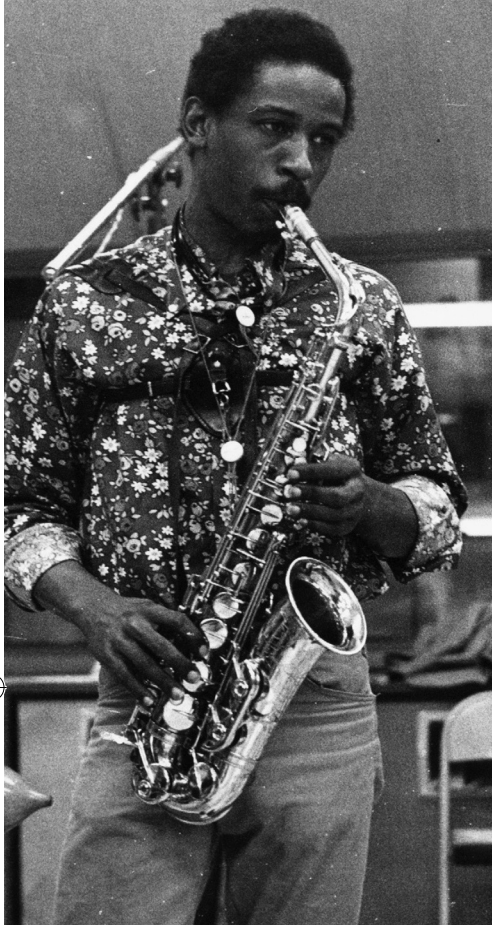
De mogelijkheid om je op elk moment in alle richtingen te kunnen bewegen volgens het moment zelf? Tegenover iets als 'geschreven muziek' klinkt dat 'free' voor mij.

NIETS FREE AAN FREE JAZZ

Chuck Nessa

Ja, maar hoe geraak je daar? Aan die geschreven muziek? Voor mij is improvisatie spontane compositie, als je het op de juiste manier uitvoert. Als jij me kunt vertellen hoe je iets gedaan kunt krijgen, zonder er iets voor te doen, dan wil ik dat maar al te graag horen. Mijn ervaringen zijn altijd geweest dat je nu eenmaal hard aan je muziek moet werken. Waar jij het over hebt, zijn mensen die werkelijk op het moment zouden componeren, en dat is veel gezegd. Je moet weten hoe compositie werkt, hoe en wat er zal en kan gebeuren, dat is veel informatie. Als je aan het Art

Ensemble of Chicago denkt, dan heb je het over een band die elke week, vijf dagen per week, repeteerde tot vijf uur 's avonds, en dat voor een lange tijd. En dat klinkt dan toch zo vrij niet in mijn oren?

STILTE IS EEN ONGELOOFLIJK STERK WERKTUIG

In een genre als noise, draait veel van de muziek om het van nul af aan beginnen, en dan ter plekke iets opbouwen. Kan je je daarmee identificeren?

Als ze zouden repeteren misschien wel. Ik ben gewoon niet familiair met welke methode dan ook, die je toelaat iets te doen, zonder ervoor te werken.

Is er dan nog plaats voor expressie?

Het is belangrijk om te onthouden dat we inderdaad allemaal individuen zijn. We hebben allemaal een eigen, unieke contributie, een verhaal, te bieden. Expressie dus. Maar geloof me, dat is niet genoeg. Het is noodzakelijk je muziek te bestuderen, te beoefenen en te oefenen. En dat komt allemaal niet uit de lucht gevallen.

Studie van de muziek is zo belangrijk voor je, maar voor veel mensen klinkt jullie muziek helemaal niet zo bestudeerd.

Ach, dat stoort me niet. Ik doe gewoon al m'n hele leven wat ik doe, en andere mensen doen hun ding. Zolang ik weet wat ikzelf te doen heb, kan ik me daar boven stellen.

Gisteren naar Far Side van The Note Factory geluisterd. Wat me het meest opviel, is de geweldige interactie met de stilte op die plaat.

Absoluut, op veel van mijn platen. Stilte is een ongelooflijk sterk werktuig. En weet je waarom? Omdat stilte perfect is. Je bent dus maar beter zeker van je stuk, voor je die wilt onderbreken. En dat maakt het zo'n goede metgezel.

Een groot deel van die plaat lijkt ook gebaseerd te zijn op geluiden, meer dan op noten?

Dat is zeker niet waar. Luister maar eens naar de flow van die 'geluiden'. Dat zijn dus héél wat noten. Veel noten, weinig noten. Nog zo'n tegenovergestelde. Zie je hoe belangrijk die zijn?

Zo blijkt! Ik lees dat je de laatste tijd nogal bezig bent met barokmuziek?

Zeker weten. Ten eerste ben ik echt gek van die instrumenten, ze klinken allemaal zo ongelooflijk mooi. Ten tweede hou ik van de improvisatie-elementen in die muziek. Heel onverwacht als je de muziek niet bestudeerd hebt. De toenmalige componisten waren werkelijk improvisators, muzikanten waar ik me zelf nu nog mee probeer te identificeren. Uiteindelijk is het allemaal verbonden.

Wat me ook erg boeit in je muziek zijn de stemmen. Er zit die tweeledigheid in: enerzijds de geluiden, instrumentsgewijs, anderzijds een duidelijk en verstaanbaar verhaal. Iets dat moeilijker te bereiken is met een instrument.

Moeilijker maar niet onmogelijk. Als goede muzikant moet je daar voortdurend mee bezig zijn. Je moet trachten dezelfde puriteit en transcendentaliteit te bereiken als de stem, welk een perfect instrument is. Maar je spreekt van duidelijke woorden, wat niet helemaal waar is. Er is altijd die open betekenis, er zijn de suggesties maar die blijven allemaal interpreteerbaar. Uit goede muziek, goede gedichten, kan je verschillende betekenissen halen. Door er dan zelf een te kiezen, maak je het geheel persoonlijk.

Het Art Ensemble of Chicago heeft een prominente rol gespeeld in de ontwikkeling van de free jazz-wereld. Hebben jullie ooit motieven gehad naast enkel de muziek? Idealistisch misschien?

Vind je dan niet dat muziek genoeg is? Dat neemt op zichzelf toch al zoveel tijd en ruimte op... Als persoon moet je beslissen wat je wilt doen en je daar dan volledig op focussen. Er zullen altijd wel dingen opkomen, maar zo veel ruimte heb ik niet. De studie van mijn muziek neemt al zoveel in.

VERGETEN PLAAT

Marr 'Dell The Mystery of Love (MSP, 1979)

Tijdens een zoektocht naar een Vergeten Plaat stootte ik jaren geleden op een verkoper die me Marr'Del in de handen draaide. Toen ik thuiskwam en alle verworven schatten beluisterde, kwam ik niet verder dan een eenmalige beurt van haar werk. Een geluk bij een ongeluk wanneer ik door mijn nomadische bestaan mijn kasten moet leeghalen en deze plaat echt ontdek. Het is duidelijk dat luisteren naar muziek evoluties doormaakt.

Marr'Del maakte slechts één langspeler en deze kan je categoriseren onder de rubriek 'new age poëzie'. Zowel de verkoper als de uitgeverij kleven er het label 'folk-psychedlica' op, maar het geluid komt slechts van ver in die buurt. Waarschijnlijk verkoopt het met dat etiket beter op de veilingwebsites. De toon van haar muziek is eerder loom-traag, slepend stil, mijmerend mager, ongemakkelijk romantisch, zeemzoet en bovenal compleet weg van de wereld. Marr'Del leeft in een wereld vol lachende regenbogen en trekt op met lasos, Ted Lucas en Joel Vandroogenbroeck.

Zelf omschrijft de vrouw uit Ohio haar poëtische muziek als een poging om ons te laten verdiepen in het diepst van ons hart. Voorbij het denken van de geest, diep in de liefdesstroom waaruit we allen zijn gemaakt. Als ze slaagt in haar opzet zullen we nimmer dezelfde persoon zijn.

Marr'Del beweert dat ze een liefdesaffaire heeft met God, de Oneindige Geest, het Heelal of Hem die je noemt zoals je wilt. Het is een liefdevolle relatie die maar niet ophoudt te bestaan. Deze kán eenvoudigweg ook niet eindigen omdat hij niet gestructureerd is in de illusie van de tijd.

Woorden en muziek zijn vormen en Marr'Del probeert die als muzikant en poëet te capteren in haar persoonlijk gevormde contouren. Ze zijn de essentie van oneindige liefde en waarheid. Ze presenteren de waarheid aan de luisteraar.

Op bepaalde momenten waren haar verlangens om God te leren kennen zo intens, dat ze bereid was afstand te nemen van haar sterfelijke lichaam als dit het juiste pad was richting de unificatie met het Goddelijke. Het is tijdens die intense momenten dat Marr'Del God vond in haar muziek. Soms hoorde ze in twee simpele akkoorden bespeeld door harp of gitaar engelen zingen in hun hemelse boventonen en uitgetrokken harmonieën, zwevend in de lucht en vibrerend in de componiste. Ze formuleerden in gedefinieerde termen wat God voor haar is. Termen die zo definitief zijn, dat ze te ambigu zijn voor woorden. Dit is de natuur van Marr'Dels muziek. Dit is de bron van haar poëzie. Een werk met een helend vermogen als doel.

Deze plaat heeft iets bizars waarvoor je al je belemmeringen moet laten wegvallen en waarvoor je de muziek moet toelaten je ongemakkelijk romantisch of weer kints te voelen.

Het werk bestaat uit zes nummers. Bij twee ervan begeleidt Marr'Del zichzelf op gitaar, op de overige vier speelt ze autoharp bij haar monologen. Daarnaast zijn er atmosferische geluiden te horen, een zeldzaam effect op haar stem en de zee.

De vrouw had totaal geen muzikale scholing of achterliggend plan om muziek te maken. Ze nam haar nummers op en liet het geluid op haar afkomen zonder meer.

The Mystery of Love is een natuurlijke tranquilizer, enkel te beluisteren op solitaire hoogtes. Voer voor *adult babies*.

Dit Fins powertrio is een van de meest in het oog springende namen op de affiche van Kraakfestival dit jaar. Omdat ons Fins onbehoorlijk is en er verder nauwelijks informatie over de groep te vinden is, enige duiding bij Räjyittäjät door drummer Muuni en gitarist Rapa.

- Bert Dhondt

RÄJAYTTÄJÄT

Eerst en vooral: voor wat staat "Räjyittäjät" en waarom schreeuwen jullie de hele tijd "räjä!"?

Muuni: "Räjä" wil "ontplof" zeggen in het Fins. Het bekt iets beter in onze nummers om te gebruiken dan 'räjäyttää', het Finse werkwoord voor 'ontploffen'. 'Räjyittäjät' zijn mensen die zichzelf opblazen. Zoals wij op een bepaalde manier doen als we live spelen. Al zijn we voor we beginnen spelen nooit zeker van het moment wanneer of op welke manier dat gaat gebeuren.

Rapa: Met Räjyittäjät willen we rock'n'roll laten exploderen, dat is het eigenlijk.

Zo klinkt het ook inderdaad. Maar waar gaan de nummers over?

Muuni: Over alle mogelijke soorten ontploffingen. Zelfs over de kleintjes. We leven in een heel fragiele beschaving die constant dreigt zichzelf op te blazen. Het risico dat we lopen wordt steeds groter. Door de hele tijd "räjä" te roepen, geef ik uiting aan mijn verbazing dat de mens, ondanks de rotzooi die hij er van gemaakt heeft, nog altijd relatief ongeschonden verder kan leven. Door mijn drums te laten ontploffen tracht ik de aarde terug wat in balans te brengen.

Rapa: Onze teksten slaan ook in het Fins op weinig. We trachten er wel voor te zorgen dat het publiek kan meezingen. Daarom maken we ook nummers die gaan over te veel drinken.

Jullie zijn ook behoorlijk actief in de Finse scene met TNT Records.

Muuni: TNT is voor ons meer dan het label van onze groep. Het is de manier om breder met muziek bezig te zijn en onze kijk op muziek aan de man te brengen. Liefst op zoveel mogelijk verschillende bijzondere formaten: live, vinyl, VHS, tape. Ik heb intussen in een paar verschillende landen gewoond, Tsjechië, Frankrijk en het VK. De underground hier is behoorlijk goed en we hebben veel fantastische bands. Als artiest word je hier veel beter behandeld dan bijvoorbeeld in Engeland. Met TNT willen we daar ook toe bijdragen.

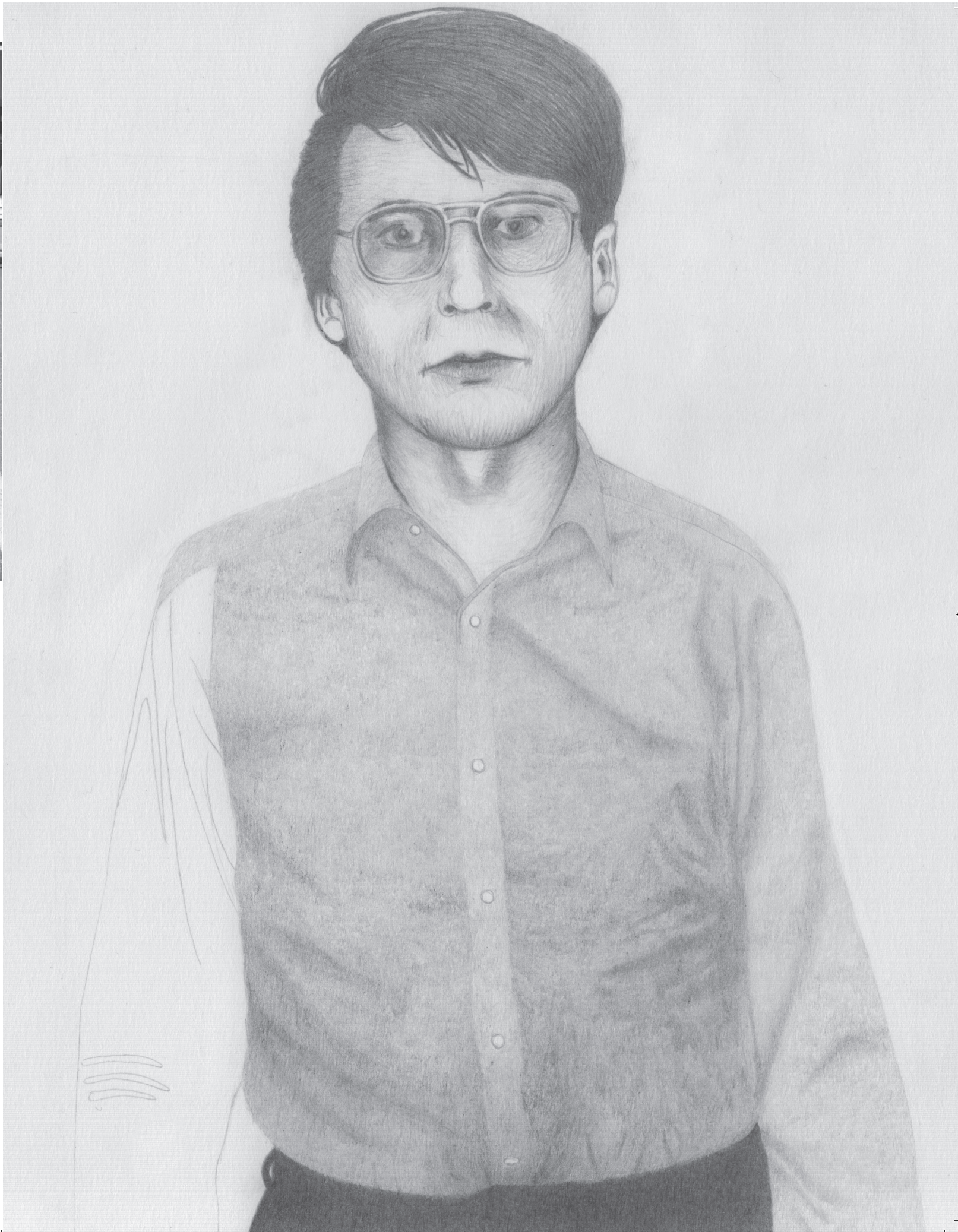
Rapa: Er zijn hier heel veel goede punk, noise en bluesbands, maar rock-'n-roll is hier haast onbestaand. Dat is ook een van de belangrijkste redenen waarom we met Räjyittäjät en TNT zijn begonnen. Binnenkort brengen we ook nog een aantal tapes en platen van Finse noise- en bluesartiesten uit. En natuurlijk nog meer räjä & roll.

Hoe ondergaat iemand die jullie nog nooit zag best een optreden?

Muuni: Met niet te hoge verwachtingen, met vrienden of alleen. Best niet te laat op de avond. Dronken zijn is waarschijnlijk het beste, maar dat is geen must.

Rapa: Voorbereid zijn op de räjä. Alles kan gebeuren. Het hangt evenveel van het publiek af als van ons.

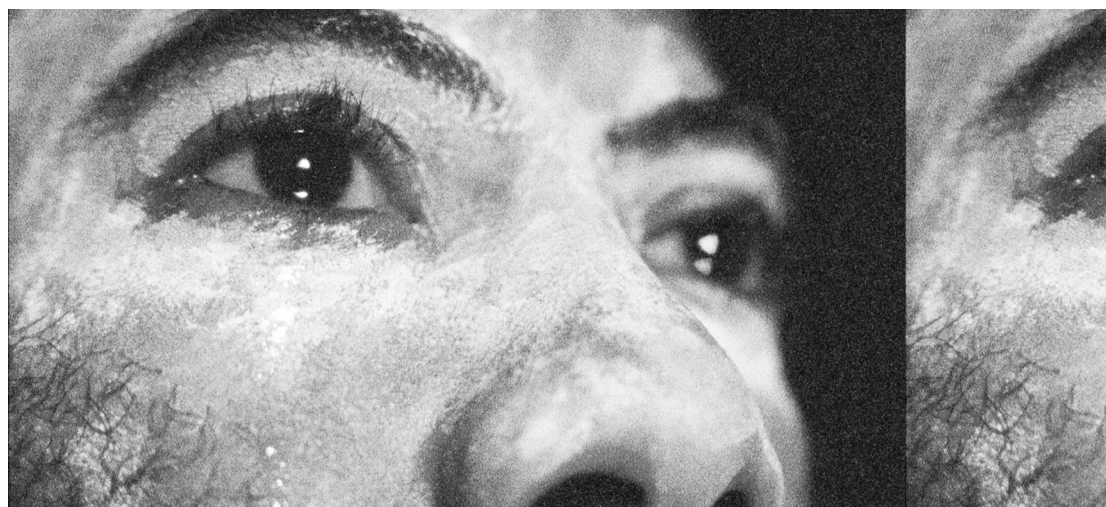

BEN RUSSELL

Vorig jaar raakte ik op het Courtisane Festival begeistert door de ambigüiteit in *Slow Action* van Ben Rivers. Deze editie is de Engelse experimenteel filmmaker samen met zijn Amerikaanse geestverwant, media- en performancekunstenaar Ben Russell, aanwezig als centrale gast. Ze presenteren er hun eerste gezamenlijke werk *A Spell to Ward off the Darkness*, een samenkomen van hun al langer gedeelde preoccupaties zoals etnografie en de grens tussen fictie en realiteit.

- Ruben Demasure

IK zie het werk van de internationaal gelauwerde broeders Ben als behorend tot een tendens zoals David Shields die documenteerde in zijn ars poetica *Reality Hunger* (2010) voor de literatuur, maar die feitelijk opgaat voor de bredere hedendaagse cultuur. Om de tijd waarin we leven te voelen en te begrijpen zijn volgens Shields de gefabriceerde universums van de fictie met verzonnen verhalen en personages uitgewoond. Vooral Rivers bouwt in zijn films dan ook eigen utopische werelden uit de 'steeds grotere brokstukken realiteit', die volgens Shields door kunstenaars in diverse vormen en media alsmar meer geïntegreerd worden in hun werk. Zo hijst in Rivers' langspeeldebuut *Two Years at Sea* (2011) de werkelijke kluizenaar Jake Williams in een van de gefictionaliseerde acties een heringerichte caravan in een boom, waarmee hij binnen zijn gecreëerde wereld in de Schotse bossen opnieuw een utopisch boomhuteiland opbouwt. Het is bovendien bijna niet te geloven dat deze film onafhankelijk en in hetzelfde jaar werd gemaakt als Béla Tarrs *The Turin Horse*, een voorbeeld van fictie die de laatste jaren geobsedeerd lijkt met de apocalyptische einde-van-de-wereld-gedachte. Naast de fysieke gelijkenissen van het "hoofdpersonage" en de marginale setting delen de films een gelijkaardig magistraal (voor)laatste shot. Waar in *The Turin Horse* het licht niet meer wil branden, houdt Rivers' film het knisperende vuur smeulende. Nee, dan lijkt het kampvuur (een weerkerend motief bij Rivers) eerder te verwijzen naar het vuur op het einde in Lisandro Alonso's *La Libertad*, ook een gefictionaliseerd dagverloop van een werkelijk persoon, hier een Argentijnse houthakker. *La Libertad* (2001) groeide het laatste decennium uit tot een ijkpunt van de bloeiende hybride cinema van fictie, documentaire

en de etnografie van het dagelijkse in observerende *long takes*. Ook Russells langspeelfilm *Let Each One Go Where He May* volgt twee Surinaamse Marrons tijdens het houthakken en andere alledaagse handelingen tijdens hun ondernomen tocht.

Ook Shields rekende in de beschrijving van de tendens tot de basiskenmerken: 'het vervagen (tot op het punt van onzichtbaarheid) van elke grens tussen fictie en non-fictie, reflexiviteit, (zelf-)etnografie en antropologie en ogenschijnlijk ruw materiaal.' '...Alsof een reporter naar een vreemde cultuur kijkt.' Het lijkt onrechtstreeks wel een perfecte typering van het werk van de Bens. Rivers films zouden bijna uit een gevonden blik ruwe veldopnames uit antediluviale era's kunnen stammen, maar ontlenen hun (plastische) zeggingswijze tegelijk aan deze tijd.

Dave Eggers, zelf Amerikaans auteur van hybride (non-)fictie met een etnografische invalshoek, voelt fictie aan als 'ergens heen gaan in een clownspak. Je neemt niemand in de maling, jij bent de man in een kostuum en iedereen wordt verondersteld dat te vergeten en daarin mee te stappen.' In Russells *Trypps #6 (Malobi)* wordt letterlijk een echte Surinaamse Marron gevolgd die een Halloween clownspak draagt. Het is één take gelicht uit zijn langspeler *Let Each One Go Where He May*, maar dan voorafgegaan met Russells act van het clapboard die de performance in gang zet. Handvervaardigde maskers zijn waarschijnlijk de opvallendste overeenkomst tussen Rivers (*Slow Action*, *Ah Liberty!*) en Russell (*Daumè*, *The Red and the Blue Gods*). De etno-pantomimes in hun films verwijzen naar de iconografie van de Westerse verbeelding over vreemde culturen en hun rituelen.

Shields ziet immers en wil zien dat vandaag de "waarheid" en "realiteit" van non-fictie binnenstebuiten wordt gedraaid als ensceneringsplatform voor het bevragen van elke claim van feitelijkheid, objectiviteit en epistemologische vraagstukken. Russells *Trypps #7 (Badlands)* verwezenlijkt dit bijna letterlijk. Eén long take onthult dat we de vrouw in het landschap van het Badlands National Park (fictioneel gemythologiseerd door Terrence Malicks debuutfilm) en-

BEN RIVERS

Een veldnota

Courtisane Festival voor Film, Video en Mediakunst, 21-25 maart 2012, Gent

kel als een representatie waarnemen in een spiegel. De dubbelzijdige spiegel spint steeds sneller rond zijn horizontale as en vertoont een barst in de achterkant, die dus doorloopt in het beeld en onze illusoire perceptie van de natuur breekt. De snel tollende spiegel doet aan het mechanisme van de filmprojectie denken. Het geologisch aangevreten landschap wordt een podium voor de erosie tussen documentaire en fictieve strata. Het herinnert aan het decor van westerns die een *frontier* najaagden, die vaak ook een intrinsiek-psychologische grens was. Door het werk van de Bens loopt altijd een spreekwoordelijke barst.

Vanuit die ingenomen positie ervaar ik hun werk verder als ingeschreven in een zoeken naar hernieuwde authenticiteit in de hedendaagse politiek, communicatie en (beeld)cultuur. Authenticiteit in de eigen levensinvulling. De geografische en zo vaak ideologische verwijdering van Rivers' heremieten getuigt dat zich een andere wereld verbeelden mogelijk blijft. Ze bevragen de (grotere?) authenticiteit in vreemde culturen en de representatie daarvan. Maar Russell zoekt evenzeer naar hedendaagse varianten in onze cultuur van echte emotionele intensiteit en fenomenologische ervaring in zijn *Trypps*-serie, zoals de trance van de noise scene bij een optreden van Lightning Bolt in het derde deel van de reeks.

De authenticiteit van hun materiaal tot slot. Beide Bens zijn 16mm-magiërs. Rivers ontwikkelt zijn films handmatig, thuis in zijn gootsteen, als ware het een hedendaagse invulling van het Britse *kitchen sink realism*. Light flares, de korrelige textuur en imperfecties van het medium worden benadrukt. Zo doet de alchemie van de spoelbaden in zijn kortfilm *Sack Barrow*, die de laatste week voor sluiting van een verouderd metaalplaatbedrijf documenteert, onvermijdelijk ook denken aan zijn ambachtelijke en arbeidsintensieve ontwikkelings- en bewerkingsproces van het celluloid, eveneens uit de tijd geraakt. Het document van deze geïsoleerd geraakte wereld slaat bij Rivers toch weer om door een voice-over die een passage leest uit Herbert Reads sprookje *The Green Child*, over een reis naar een andere onderwaterwereld. Rivers filmt met een oude Bolexcamera, opwindbaar voor shots van telkens maximaal dertig seconden. Als gevolg ligt bij Rivers de nadruk op het assembleren van beelden (met een even meticuleuze afzonderlijke geluidsmontage). Russell daarentegen ontleent authenticiteit aan zijn lange onder-

broken opnametechniek, maar bevraagt die als authentiekere gepercipieerde filmwijze ook. Want het niet verknippen van de "realiteit" maakt zijn indrukwekkende, maar ook voorbereide, uit de natuurlijke omgeving gesculpteerde steadicam choreografieën niet noodzakelijk objectiever (*River Rites; Let Each One Go Where He May*: dertien takes van tien minuten). Michael Sicinski, criticus van experimentele film en avant-garde, meent dat Rivers de aspiratie van John Grierson, peetvader van de Britse documentaire traditie, realiseert: het verzoenen van Robert Flaherty's (gearrangeerde) observaties (*Nanook of the North*) en Dziga Vertovs montage-documentaires (*Man with a Movie Camera*). Dit geldt dus in feite a fortiori voor het samenwerken van Rivers met Russell en hun samenkomen op het Courtisane Festival.

In *A Spell to Ward off Darkness*, in Gent vertoond als een installatietripteek, worden die verschillende camera's en stijlen gecombineerd, maar keren ook hun thema's terug. Nu doorkruist één individu, langsheen een onbepaalde tijdslijn, drie van hun hier gezamenlijk gepresenteerde rituele ruimtes in Noorse landschappen als communelid op de Lofoten (eilanden & utopieën) en als heremiet aan de poolcirkel – opnieuw een reële en ook fictieve scheiding in het landschap en grens voor het mythische noorderlicht. Daartegenover staat de transcendentie van de lichtflitsen en donkere geluidscocoon als black metal-drummer in deel drie (cf. het *chiaroscuro Trypps #3*). Eerder werkte Russell al samen met (licht- en) audioartiest Joe Grimm, nu is de non-acteur in hun gedeelde filmproject een andere geluidskunstenaar uit Chicago: de sjamanistisch uitzierende Robert Lowe (*90 Day Men*). De film initieert daarom naast twee door Rivers & Russell samengestelde filmprogramma's en een workshop ook een performance door Lowe, onder zijn solovehikel Lichens. Door zijn unieke stem een bezwerende, haast spirituele ervaring. Laat je meevoeren naar de werelden van Rivers & Russell, fysiek te ervaren op film of in installatiecontext.

STEFAN HOPMANS

ROAD TRIP

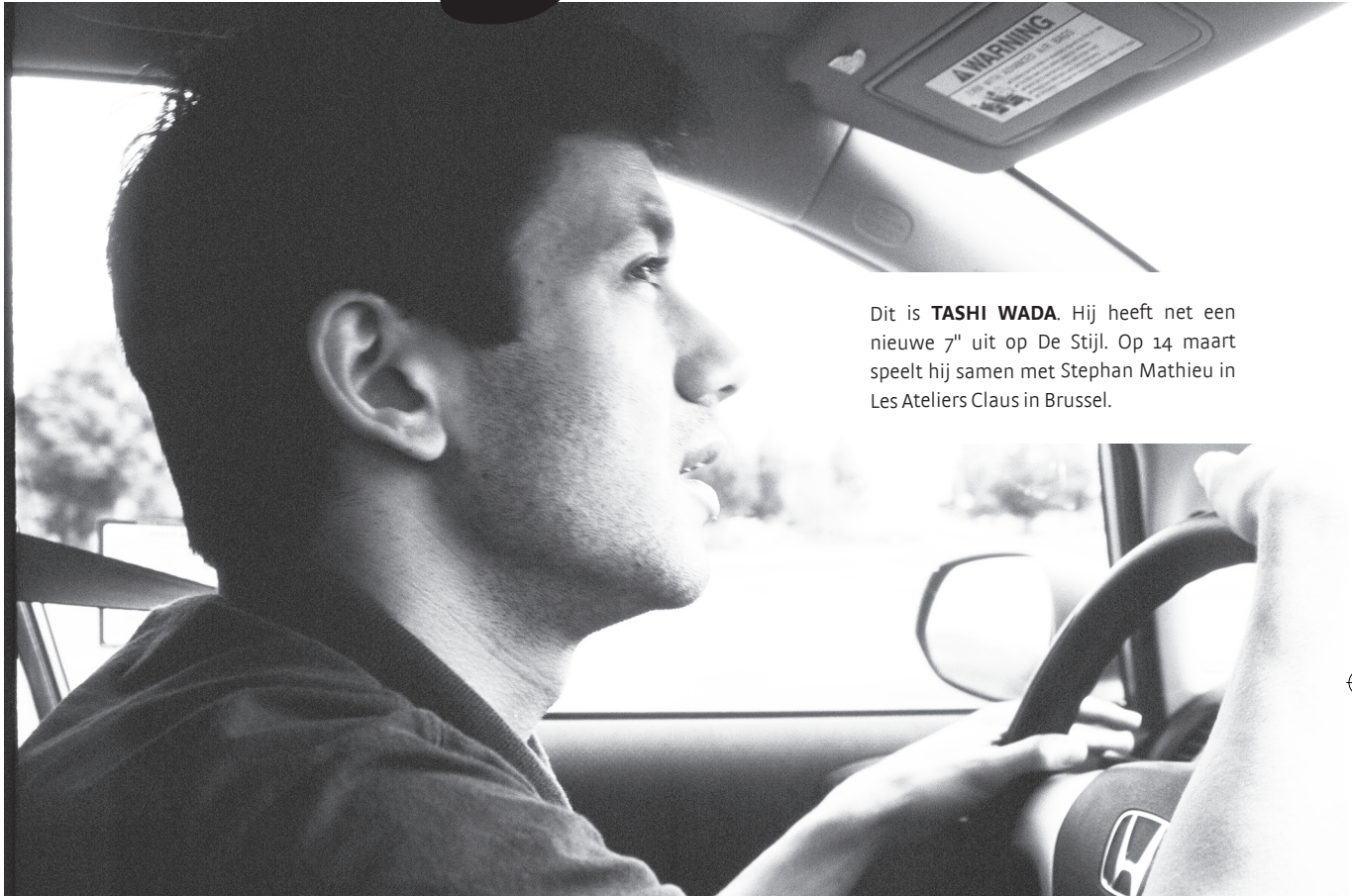
Het licht schroeit. De weg is vloeibaar.
De oceaan voelbaar. Naast me hangt
een hond uit het raam waarmee ik praat
over hoe moeilijk het is om in deze staat
te aarden. Alleen de planten slagen.

TOP 5

Dit is **TASHI WADA**. Hij heeft net een nieuwe 7" uit op De Stijl. Op 14 maart speelt hij samen met Stephan Mathieu in Les Ateliers Claus in Brussel.

Things about living in the Golden State

In August, I will have lived in California for 15 years, which is about half my life, yet I still don't really think of it as home. It seems difficult to get grounded in this place. However, there are things I have grown attached to through my years of drifting up and down the coast.

1. Driving

There's nothing like a long drive to set my mind in motion – it's a perfect state of half distraction for sorting things out.

2. The Mighty Pacific

3. Desert Plants

Walter Zimmermann used this term to describe American composers, Harry Partch being the example, and I've adopted it for the many odd characters "subsisting" in these parts.

4. Francis

I found my dog down in LA. He was bloody and beaten; now he's learned to speak!

5. The Lighting

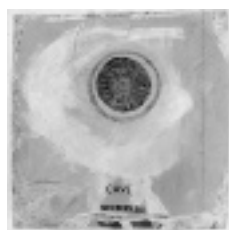
You can't forget the intensity of light around here. My eyes have yet to adjust after all this time.

GRUIS

Pim van der Graaf
Piet Ruis

Muziek voor (en door) reizigers zonder doel. Het aange-name van de resultaten van divers veldonderzoek van **Francesco Lopez** is dat ze zo mogelijk effectiever zijn om het hoofd leeg te maken dan de gemiddelde vakantie. Op *Untitled (2009)* voeren veldopnames de boventoon, waar-bij lang niet altijd duidelijk is wat er is opgenomen en wat er vervolgens in de studio mee gedaan is. De twee cd's beslaan een periode van zo'n vijftien jaar en leveren intrig-erende composities op, vaak uitgesponnen over tien mi-nuten of meer. Lopez biedt de luisteraar met dit overzicht een redelijk intieme kijk in zijn leven en trekt zich hierbij weinig aan van wat anderen hiervan vinden. Minutenlange periodes van wat overkomt als onbedoelde stiltes worden afgewisseld met vervormde veldopnamen, variërend van open en expansief tot meer urgent en abrasief, van een bewerkte opname van iets wat klinkt als bronstige kikkers in de Amazone tot een soundscape waarin vredig gesnurk de stemming bepaalt.

Stoer, strak, groovy en met een kenmerkende onbewogen-heid wordt hier een alternatieve invulling gegeven aan het begrip luisterboek. De serie bestaat uit vier 7-inch-singles welke door **Anne-James Chaton**, hier samenwerkend met The Ex-gitarist **Andy Moor** worden vol geouweho-erd. De reeks verschijnt onder de naam *transfer*, hetgeen zoveel betekent als overdracht. In de psychologie betreft overdracht het projecteren van gevoelens uit het verleden op een ander persoon, wellicht de luisteraar in kwestie. Terugkerende verhaallijn op de eerste drie singles (# 4 is nog niet uitgebracht) lijken historische verplaatsingen te zijn met een ronduit vervelend einde in de vorm van au-tocrashes en neerstortende vliegtuigen. En eerlijk gezegd, als er al een bepaalde boodschap is, geloof ik die wel. Zo-lang ze op deze bloedstollende wijze wordt gebracht ben ik geneigd bijna alles te accepteren.

Wat moet het geweldig zijn om dit soort muziek te ontdekken zonder enig referentiekader. Want die zijn er hier, overduidelijk. De muziek op **Cave's** *Neverendless* is volop schatplichtig aan zo'n beetje alle betere rock van de eerste helft van de jaren zeventig. De motoriek van krautrocklegenden, trippy spacerock van vroege jaren zeventig, en dat dan op een knappe wijze zonder tus-senstops in de huidige tijd gesitueerd. Door deze overdu-idelijke invloeden kan het wel eens lastig zijn te luisteren zonder vooroordeel, zonder *bias*, zeg maar. Deze nieuwe cd (eigenlijk de tweede volwaardige cd, na *Psychic Psum-mer*) werd in thuisbasis Chicago gepromoot door de vijf tracks te spelen in de open bak van een vrachtauto die door de stad heen reed. Leuk om te zien, al ben ik er-

van overtuigd dat ook zonder dergelijke stunts dit soort werkjes uiteindelijk wel boven komen drijven. Voorlopige conclusie: ook met referentiekader nog steeds heerlijk.

De kracht van het weglaten, een statement dat op *Of Psalms* van **Date Palms** tot haar recht komt. Op het debuut van dit Californische duo is een hoofdrol weg-gelegd voor een lome basgitaar en iets dat klinkt als een elektrisch versterkte viool. Dat er daarnaast ongetwijfeld nog met tapes en elektronica wordt gerommeld is van ondergeschikt belang. Zich traag voortslepend, onbek-ende oriëntaalse bestemmingen afspeurend, beweegt de muziek zich loom in richtingen vaak niet al te ver ver-wijderd van elkaar. Naast instrumenten wordt ook variatie achterwege gelaten, wat de samenhang ten goede komt, maar waardoor het geheel wel een erg monotone indruk achterlaat. Muzikaal komt het redelijk dicht in de buurt van Tony Conrads samenwerking met Faust, en dat is dan best wel weer iets om trots op te zijn. *Of Psalms* verschi-jnt als lp in een oplage van 500 op Root Strata.

In lijn met de hypnagogische pop welke ons de laatste jaren op aangename en vaak verrassende wijze confron-teert met vooral slechte muziek uit de jaren tachtig, zou je natuurlijk ook halfherinnerde beelden uit de jaren zevent-ig opnieuw vorm kunnen geven. Deze *Adagio for Bones* van **Barbados!** begeeft zich naar eigen zeggen op het recent ontgonnen terrein van *coffin gaze*, of vrij vertaald doodskistblues. De inspiratie wordt gehaald uit de sfeer die zo kenmerkend was voor (Italiaanse) culthorrorfilms uit de zeventiger jaren. Donkere synths als robuuste onderlaag waarover sinister getingel van muziekdoosjes klinkt, op onverklaarbare wijze nog altijd spelend in een reeds lang verlaten landhuis. Acht instrumentals waarvan sommige titels ook nog eens, om het effect compleet te maken, in het Italiaans zijn. En alhoewel er met regelmaat creepy momenten zijn, is de overwegende indruk meer alsof Richard D. James gevraagd is zijn *Ambient Works* nog eens te remixen voor een retro horroract.

Glimmer wordt 'opgedragen aan mijn vrouw'. Hier is zonder twijfel een onverbeterlijk romanticus aan het werk. De muziek heeft dan ook een zweem van verliefdheid, soms euforisch maar meestal van een mistroostig soort. Negen instrumentale kleinoden, van iemand die zichzelf heel serieus neemt (waar uiteraard niets mis mee is). De Poolse multi-instrumentalist Michael **Jacaszek** vult de woonkamer met melancholie waar menig huiskamerork-est een puntje aan kan zuigen. De beste momenten zijn die waar de gepolijste melodieën gemengd worden met geërodeerde stemmingen die in staat blijken de klarinet naar de achtergrond te verdrijven, waardoor het lukt een zekere onderliggende spanning aan te brengen. Mooie sfeermuziek, maar de gedachte dat deze veertig minuten

de ideale begeleiding vormen bij een willekeurig roman-
netje uit de bouquetreeks komt bij ondergetekende net
iets te vaak terug.

Interessant werkje, dat eigenlijk pas na meerdere luis-
terbeurten aan kracht wint. **Silent Partner** van **Neptune**
verschijnt op Northern Spy, het label dat is opgericht
door leden van het legendarische ESP-disk label. Waar
men zo'n veertig jaar geleden altijd op zoek was naar het
onalledaagse, het spannende en vooruitstrevende, lijkt dit
gedachtegoed nog altijd bepalend te zijn voor een groot
deel van de catalogus. Dit viertal uit Boston timmert al
enkele decennia aan de weg en hier doen ze dat op een
redelijk directe manier. Centraal staat strakke percussie
met lagen elektronica opgetuigd. Donkere industriële
rock, soms meditatieve percussie à la Cut Hands, maar
boeiender tijdens iedere luisterbeurt. Dat het meeste van
het instrumentarium nog eens zelf bij elkaar is geknutseld,
zorgt enkel voor meer respect. Ga 9 maart zeker kijken en
luisteren in Kortrijk. - PvdG

Dat niet alle post-kosmische synthambient nog de
moeite is, bewijst **Pulse Emitter** met **Aeons** op het Bel-
gische Aguirre Records. Waar Daryl Groetsch met vorige
releases nog kon verrassen, is Aeons een middelmatige
soundtrack bij het Klaas Vaak-verhaal. Nog steeds werkt
hij met mooie geluiden, maar compositorisch valt er maar
bitterweinig te beleven. Zeker in de overload aan synthre-
vivalreleases van de laatste jaren kan Aeons het niet echt
waar maken. Voor de echte liefhebbers misschien nog de
moeite, anderen grijpen beter naar het authentieke oude
spul.

Sub-Aquatic Meditation van **Panabrite** doet alleen door
de titel vermoeden in hetzelfde bedje ziek te zijn. Toch
maakt de uit Seattle afkomstige Norm Chambers met zijn
vintage synths een boeiendere plaat (oorspronkelijk een
kant van een split cassette met Hobo Cubes op het Hobo
Cultlabel) die dichterbij de late jaren zeventig aanleunt en
zijn meditatieve functie ook echt waarmaakt. We horen
hier geïnspireerde, meestal korte tracks die een Herzog-
soundtrack waardig zijn en dus ook tot het betere werk op
Aguirre behoren. - PR

- FRANCISCO LOPEZ - Untitled (2009) 2CD (Baskaru) ***1/2
- CAVE - Neverendless LP / CD (Drag City) ****
- ANNE JAMES CHATON - Transfer series 4*7" (Unsounds) ****
- DATE PALMS - Of Psalms LP (Root Strata) ***
- BARBADOS - Adagio for Bones CD (Critical Heights) ***
- JACASZEK - Glimmer CD (Ghostly International) ***1/2
- NEPTUNE - Silent Partner CD/LP/DL (Northern Spy Records)
***1/2
- PULSE EMITTER - Aeons (Aguirre) **
- PANABRITE - Sub-Aquatic Meditation (Aguirre) ***1/2

SCHELD-OPEN

MAART

VA-9 PRACTICAL ELECTRONICA
DOUCHE JUDO
OVERFL

ZA-10 GOHJEE
MET DJ SKYR
BERT BUTCHER TEMM PANINI
DIE HARD 3 PAC + GOHJEE DJ'S

ZA-17 KRANK MET
VAMPIRE BLUES (VA)
+ BANANA HEAD (VA)

ZA-31
BLETCHLEY RULES! FEST
MET O.A. ACTIONBERT
HIRED MUSCLE DON ZERO
TAP DEEK ORCHESTRA ...

APRIL

VA-6 HARE AKEDOD I
MET
BAZEN + SUCHET MALMOLTA (INDIA)
STEFFEN BASIO JUNGHANS EN MEER!

ZA-7 NEPTUNE (VA)

WWW.SCHELDOPEN.BE

BINNENKORT IN AB

07.03 | DIAGRAMS (EX-TUNNG) + YETI LANE

09.03 | TEEBS + SAMIYAM + LAPALUX: BRAINFEDER NIGHT

13.03 | JOANNA NEWSOM

17.03 | ANBB: ALVA NOTO & BLIXA BARGELD

03.04 | THE STRANGE BOYS + JACUZZI BOYS

04.04 | OM

11.04 | MICHAEL HURLEY + PAPER WINGS

+ SCREENING OF 'SNOCK 'N ROLL: ADVENTURES WITH MICHAEL HURLEY' + KRAAK DJ'S

14.04 | BARN OWL + BLANCK MASS (= ½ FUCK BUTTONS)

+ ENSEMBLE ECONOMIQUE

18.04 | SOAP&SKIN (WITH ENSEMBLE)

08.05 | BOWERBIRDS

09.05 | AROMA DI AMORE: "SAMIZDAT"

17.05 | SILENCE IS SEXY: HAUSCHKA + JÓHANN JÓHANNSSON

+ DUSTIN O'HALLORAN - 130701 TRANSCENDENTALISTS EUROPEAN TOUR 2012

20.05 | BASS DRUM OF DEATH

26.05 | WHITE DENIM

27.05 | CODEINE

28.05 | JULIA HOLTER

30.05 | 100% SILK TOUR WITH LA VAMPIRES + ITAL + MARIA MINERVA

+ MAGIC TOUCH

31.05 | SILENCE IS SEXY: A WINGED VICTORY FOR THE SULLEN CHAMBER

ORCHESTRA + NILS FRAHM

06.06 | DIRTY THREE + PAPA M (W/ DAVID PAJO)

MEER CONCERTEN & AB APP VIA ABCONCERTS.BE

ANSPACHLAAN 110 | 1000 BRUSSEL | INFO & TICKETS +32(0)2 548 24 24 - ABCONCERTS.BE

